РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОАСОЦАЦІЇ

Кузьмін О.Є., д.е.н., професор,
директор Інституту економіки і менеджменту
Мельник О.Г., д.е.н., професор,
завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності,
Національний університет «Львівська політехніка»

Підписання та поетапна імплементація Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом [1] відкривають нові можливості для вітчизняних суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також встановлюють нові процедури та правила у сфері регулювання зовнішньоекономічних операцій. Розпорядженням Кабінету Міністрів «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 17.09.14 № 847-р [2] було визначено 488 заходів організаційного, юридичного, інформаційного, інституційного характеру, які впродовж 2014-2016 рр. активно реалізовуються, визначаючи умови ведення зовнішньоекономічної діяльності. Зокрема, з 1 січня 2016 р. вступила у дію поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом, основні Положення якої регламентовані Розділом IV Угоди «Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею». Вказаний розділ охоплює такі основні сфери: торгівля товарами, в тому числі технічні бар’єри в торгівлі; інструменти торгівельного захисту; санітарні та фітосанітарні заходи; сприяння торгівлі та співробітництво в митній сфері; адміністративне співробітництво в митній сфері; правила походження товарів; торгівельні відносини в енергетичній сфері; послуги, заснування компаній та інвестиції; визнання кваліфікації; рух капіталів та платежів; конкурентна політика (антимонопольні заходи та державна допомога); права інтелектуальної власності, в тому числі

географічні зазначення; державні закупівлі; торгівля та сталий розвиток; транспарентність; врегулювання суперечок [1].

ЗВТ передбачає лібералізацію торгівлі як товарами, так і послугами, лібералізацію руху капіталу та робочої сили. Ключовою особливістю всеохоплюючої та поглибленої зони вільної торгівлі є комплексна програма адаптування регуляторних норм у сферах, пов’язаних з торгівлею, до відповідних стандартів ЄС. Це покликано насамперед усунути нетарифні бар’єри у взаємній торгівлі та забезпечити найширший доступ вітчизняних суб’єктів ЗЕД до європейського ринку та навпаки.

Однією із ключових новацій для суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності є надання права митним органам з 01.01.2016 р. видавати сертифікати походження товару EUR.1 відповідно до Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» №1142 від 18.11.2014 р [3]. Надання цього сертифіката передбачає процедуру встановлення статусу походження товарів з України та надання їм статусу товарів преференційного походження, що дає змогу після ввезення їх на територію ЄС користуватися умовами преференційної торгівлі відповідно до положень Угоди. Варто зауважити, що цей сертифікат видається на безкоштовних засадах та безумовно визнається в усіх країнах ЄС.

Відповідно до Додатку I-A Угоди про Асоціацію Україна впроваджуються тарифні квоти для імпорту в Україну цукру, свинини та м’яса птиці з держав-членів ЄС. Затверджений порядок контролю за використанням тарифної квоти встановлює режим використання та отримання тарифних квот для імпорту зазначених товарів в Україну з держав-членів ЄС на перехідний період. Окрім цього, ЄС встановлює тарифні квоти на експорт з України сільськогосподарської продукції, обсяг яких використовується на автоматичних засадах. Варто зауважити, що станом на 01.06.2016 р. вже використано квоти на

експорт в ЄС пшениці, кукурудзи, меду, соку яблучного та виноградного, круп зернових.

Важливою перевагою для суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності є можливість отримання ними статусу уповноваженого економічного оператора (УЕО) на спрощення митних процедур, а також щодо надійності та безпеки, що дає змогу підприємствам максимально самостійно здійснювати усі процедури митного оформлення.

Загалом, Угода про Асоціацію між Україною та ЄС створює чимало нових шансів для вітчизняних підприємств, але потребує адаптування до стандартів та вимог європейського ринку.

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони № 1678-VII від 16.09.2014 р. [Електронний ресурс]. – Джерело доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 17.09.14 р. № 847-р [Електронний ресурс]. – Джерело доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/847-2014-%D1%80/page2.
3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» №1142 від 18.11.2014 р. [Електронний ресурс]. – Джерело доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE26334.htm.